

Tiedote 5.2.2007

Viljelijöiden luopumistukijärjestelmä turvaa perheviljelmämaatalouden säilymisen

Ikääntyvien viljelijöiden tilanpidosta luopumispäätökset vaikuttavat maatalouden rakennkekehitykseen. Tärkeimpiä luopumispäätökseen vaikuttavia tekijöitä ovat oma ja puolison ikä, mahdollisten jatkajien ikä ja lukumäärä, tilan koko, sijainti ja tuotantosuunta sekä tulotaso eläkkeelle siirtymisen jälkeen.

Viljelijöiden luopumiseen ja sukupolvenvaihdoksiin vaikuttavista tekijöistä väittelevä MTT:n (Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus) tutkija Minna Väre toteaa, että Suomessa maatilat ovat perheviljelmiä, joissa viljelijän tavoitteena on siirtää tila seuraavalle sukupolvelle.

– Luopumistukijärjestelmä on tarpeen, jotta sukupolvenvaihdoksia ylipäättään voidaan tehdä ja tilanpidon jatkuvuus turvata. Noin puolet sukupolvenvaihdoksista tehdään luopumiseläkkeen turvin. Sen vuoksi järjestelmän ehtojen ja eläke-etujen pitää olla riittävän houkuttelevia.

SUKUPOLVENVAIHDOS TODENNÄKÖISEMPI SUURILLA TILOILLA

Minna Väre tutki työssään sekä MTT:n kirjanpitosila-aineistoa että Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen rekistereistä poimitun noin 1000 tilan tietoja 6 vuoden ajalta tilastollisin analyysin. Tutkimusaineisto on kansainvälisestikin ainutlaatuinen kattavuutensa takia.

Sukupolvenvaihdosten todennäköisyys suurenee viljelijän ikääntyessä ja tilakoon kasvaessa. Sen sijaan luopumistukijärjestelmän valinta vähenee viljelijän lähestyessä järjestelmän yläikärajaa. Todennäköisyys on pienempi maan pohjoisosissa sekä kotieläintiloilla.

Väre tutki, kauanko viljelijä jatkoi tilanpitoa sen jälkeen, kun tukeen oikeuttava ikäraja oli saavutettu. Tulosten perusteella sukupolvenvaihdos tehdään aikaisemmin kuin lopettamispäätös. Viljelijäpariskunnat hakeutuvat luopumistukieläkkeelle yhdessä, mutta puolison jääminen muulle eläkkeelle ei vaikuttanut luopumispäätöksiin.

MAATALOUDEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ VAIKUTTAA SUKUPOLVENVAIHDOSTEN MÄÄRÄÄN

Ulkopuoliset tulot eivät Väreeseen mukaan merkittävästi vaikuta

perheviljelmämuotoisen maatalouden jatkuvuuteen pitkällä aikavälillä. Sen sijaan tilanpidon lopettamispäätösten ajoittumiseen ja tuotantopanosten siirtymiseen tuotantoon jatkaville viljelijöille ne vaikuttavat.

Sukupolvenvaihdosten toteutumiseen vaikuttavat myös talouspolitiikka, tuottajahinnat ja maataloustuet. – Suomen liittyttyä EU:n jäseneksi ja tuottajahintojen laskiessa sukupolvenvaihdosten määrä väheni huomattavasti, kertoo Väre.

Luopumistuki tarkoittaa tilanpidosta luopuvalle viljelijälle maksettavaa eläkettä. Eläkkeelle jäävä viljelijä luopuu tilanpidosta joko myymällä tai vuokraamalla tilan toiselle viljelijälle tai sukupolvenvaihdoksen kautta. Järjestelmän tavoitteena on tilarakenteen parantaminen ja sukupolvenvaihdosten kannustaminen. Tukijärjestelmän uusi kausi on alkanut vuoden 2007 alusta.

Minna Väre on syntynyt Nummi-Pusulassa ja valmistunut maatalous- ja metsätieteiden maisteriksi vuonna 1997 pääaineenaan maatalouden liiketaloustiede. Hän on työskennellyt MTT Taloustutkimuksessa kymmenen vuotta.

Minna Väre on väitöskirja ”Determinants of farmer retirement and farm succession in Finland” tarkastetaan perjantaina 16.2.2007 klo 12 Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa. Väitöstilaisuus järjestetään Helsingin yliopiston päärakennuksessa, Auditorium XII, Unioninkatu 34. Vastaväittäjänä toimii dosentti Reija Lilja Palkansaajien tutkimuslaitoksesta ja kustoksena professori Matti Yläntalo Helsingin yliopistosta. Väitös kuuluu maatalouden liiketaloustieteen alaan. Se julkaistaan Maa- ja elintarviketalous - sarjassa.

Lisätietoja: tutkija Minna Väre, MTT, minna.vare@mtt.fi, puh. (09) 5608 6322. Väittelijä on tavoitettavissa keskiviikkona 14.2. klo 9–16.

Bästa mottagare, det här meddelandet finns på svenska på MTT:s webbplats på adressen <http://www.mtt.fi/svenska/aktuellt/meddelanden/070205ru.html>